

Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 22.10.1987, sp. zn. 11 C 121/84, ECLI:CZ:OSSU:1987:11.C.121.1984.1

Číslo: 49/1990

Právní věta: Souhlas manžela matky s jejím umělým oplodněním (§ 58 odst. 2 zák. o rod.) má z hlediska důsledků pro možnost popření otcovství význam jen tehdy, došlo-li k umělému oplodnění a k následnému těhotenství matky dítěte za trvání manželství a nikoli až po rozvodu tohoto manželství.

Soud: Okresní soud v Šumperku

Datum rozhodnutí: 22.10.1987

Spisová značka: 11 C 121/84

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Umělé oplodnění, Určování otcovství

Předpisy: 94/1963 Sb. § 58

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49

Souhlas manžela matky s jejím umělým oplodněním (§ 58 odst. 2 zák. o rod.) má z hlediska důsledků pro možnost popření otcovství význam jen tehdy, došlo-li k umělému oplodnění a k následnému těhotenství matky dítěte za trvání manželství a nikoli až po rozvodu tohoto manželství.

(Rozsudek okresního soudu v Šumperku z 22. 10. 1987, [11 C 121/84](#))

Žalobce v žalobě o popření svého otcovství k nezletilé žalované L. N., která se narodila bývalé manželce žalobce, žalované J. N., poukazoval na to, že dal písemný souhlas v KÚNZ v B. k umělému oplodnění své bývalé manželky za trvání manželství, ale nezletilá žalovaná se narodila v době do 300 dní po zániku manželství, které bylo v mezidobí rozvedeno pravomocně okresním soudem v Břeclavi. Žalobce tedy byl toho názoru, že jeho písemný souhlas k umělému oplodnění pozbyl platnosti s ohledem na rozvod manželství.

Žalovaná J. N. navrhla zamítnutí žaloby.

Opatrovník nezletilé žalované L. N. uvedl, že ponechává rozhodnutí na úvaze soudu.

Okresní soud v Šumperku rozsudkem rozhodl, že žalobce není otcem nezletilé žalované L. N.

Z odůvodnění:

Z výpovědi žalobce bylo zjištěno, že ještě za trvání manželství společně s žalovanou J. N. podepsali ve Fakultní nemocnici s poliklinikou KÚNZ v B. prohlášení o souhlase s umělým oplodněním žalované J. N. Před podpisem uvedeného prohlášení nebyli informováni v tomto směru, že pokud by případně došlo k rozvodu manželství, mají tuto skutečnost hlásit ústavu nebo jiné instituci. Manželství, které uzavřel žalobce s žalovanou J. N., bylo pravomocně rozvedeno, přičemž již po dobu čtyř měsíců před rozvodem manželství neměli spolu manželské styky a nesdíleli společnou domácnost, když bydleli každý v jiném městě. Žalobce byl před podepsáním uvedeného prohlášení vyšetřen v nemocnici KÚNZ v B. s výsledkem, že není schopen oplodnit ženu. Žalovaná J. N. pak již nesdělila žalobci, že podstoupí další umělé oplodnění poté, co bylo manželství rozvedeno. Skutečnost, že je žalovaná J. N. těhotná, se dozvěděl ještě před narozením dítěte. Žalovaná J. N. mu narození dítěte oznámila dopisem, požadovala na něm souhlas se jménem pro dítě, který v písemném vyjádření udělil. Žalobce po rozvodu manželství souhlas k umělému oplodnění neodvolával. Po rozvodu se přestal o tuto záležitost zajímat, nestaral se již o to, zda žalovaná J. N. pokračuje v dojíždění do KÚNZ v B. za účelem umělého oplodnění. Žalobce pak uzavřel nové manželství; z tohoto manželství děti nejsou.

Z výpovědi žalované J. N. bylo zjištěno, že ještě za trvání manželství, a to předtím, než ona a žalobce podepsali v KÚNZ B. prohlášení o umělém oplodnění, podrobil se žalobce vyšetření v nemocnici, zda je schopen oplodnit ženu. Po vyšetření obdržel žalobce lékařskou zprávu, kterou žalovaná J. N. četla, a z této zprávy vyplývalo, že žalobce není schopen oplodnit ženu, protože má mrtvé spermie. Společně se žalobcem pak podepsali prohlášení o souhlasu s umělým oplodněním. Nebyla nikým poučena v tom směru, že v případě rozvodu manželství by měli tuto skutečnost zdravotnickému zařízení oznámit. První umělé oplodnění podstoupila krátce po uvedeném prohlášení, avšak po tomto zákroku neotěhotněla, takže od té doby každý měsíc po dobu jednoho roku se umělému oplodnění podrobovala. Po uvedené době otěhotněla, když už její manželství bylo rozvedeno. Na její rodinný stav se jí v uvedeném ústavu již nikdo neptal. S žalobcem se žalovaná J. N. manželsky nestýkala několik měsíců před rozvodem manželství.

Z rodného listu nezletilé žalované L. N. bylo zjištěno, že se narodila po uplynutí 10 měsíců od rozvodu manželství žalobce a žalované J. N.

Ze zprávy KÚNZ Fakultní nemocnice s poliklinikou v B. bylo zjištěno, že žalovaná J. N. požádala uvedený ústav o provedení umělého oplodnění pro bezdětnost, trvající čtyři roky. Spolu se svým manželem podepsali souhlas k tomuto zákroku.

Ze zprávy nemocnice OÚNZ v S. bylo zjištěno, že umělé oplodnění bylo u žalované J. N. provedeno a s odstupem 5 týdnů po posledním umělém oplodnění bylo konstatováno u ní těhotenství, které bylo dále ambulantně sledováno a byla také hospitalizována v nemocnici.

Z porodopisu téže nemocnice bylo zjištěno, že nezletilá žalovaná L. N. se narodila ve 40. týdnu těhotenství své matky; po narození vážila 3300 gramů a měřila 51 cm.

Ze spisu okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 5 C 100/83 bylo zjištěno, že rozsudkem tohoto soudu bylo rozvedeno manželství žalobce a žalované J. N.; šlo o manželství bezdětné. V odůvodnění tohoto rozsudku bylo uvedeno, že manžel Z. N. navázal pět měsíců před rozvodem známost s jinou ženou a tři měsíce před rozvodem se k této ženě odstěhoval. Z obsahu rozsudku vyplývalo, že právní moc rozsudku nastala 6 týdnů před posledním umělým oplodněním žalované J. N. a že nezletilá žalovaná L. N. se narodila 10 měsíců po tomto rozvodu.

Podle ustanovení § 58 odst. 2 zák. o rod. otcovství k dítěti narozenému v době mezi 180. dnem a 300. dnem od umělého oplodnění, vykonaného se souhlasem manžela matky, nelze popřít. Otcovství lze

popřít, jestliže by se ukázalo, že matka dítěte otěhotněla jinak.

Soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba žalobce je důvodná. Bylo prokázáno, že v důsledku dlouhodobé bezdětnosti manželství žalobce se žalovanou J. N. (v důsledku skutečnosti, že žalobce ze zdravotních důvodů nebyl schopen oplodnit ženu) rozhodli se oba pro umělé oplodnění žalované J. N., přičemž souhlas s provedením tohoto oplodnění dali písemně v době, kdy trvalo jejich manželství. Dále bylo prokázáno, že žalovaná J. N. k provádění heterologní inseminace dojížděla do KÚNZ v B. po několik měsíců, a to i v době po rozvodu manželství. Manželství žalobce a žalované J. N. bylo rozvedeno pravomocně rozsudkem okresního soudu v Břeclavi. Zprávami uvedených zdravotnických zařízení bylo prokázáno, že poslední umělé oplodnění žalované J. N. bylo provedeno 6 týdnů po rozvodu tohoto manželství s odstupem dalších 5 týdnů bylo u žalované J. N. zjištěno těhotenství. Nezletilá L. N. se pak narodila po uplynutí 10 měsíců od rozvodu manželství žalobce a žalované L. N.

Nezletilá žalovaná L. N. se narodila v době mezi 180. a 300. dnem od umělého oplodnění, avšak k tomu, aby žalobce byl otcem této nezletilé, chybí zákonem požadovaná podmínka, tj. souhlas manžela matky s provedením umělého oplodnění, když v době provedení tohoto umělého oplodnění žalované J. N. netrvalo již její manželství se žalobcem. Z toho důvodu tedy nemohlo též jít o souhlas ze strany manžela matky. Proto soud žalobě o popření otcovství vyhověl.